

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Kateřina TANCMANOVÁ
Název práce: Volyňský masakr v polských učebnicích (2012-2023)

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):
Jiří Vykoukal

1. **OBSAH A CÍL PRÁCE** (stručná informace o práci, formulace cíle): Výzkumnou otázkou autorka směřuje ke sledování korelace učebnicového narativu tzv. volyňského masakru a politického vývoje v Polsku v letech 2012-2023 s důrazem na přístup a vliv strany Právo a spravedlnost. Práce je rozdělena na teoretický vstup (terminologie a koncepty), popis tzv. volyňského masakru v kontextu politické debaty a jeho zapracování do učebnic (označení tzv. masakr používám z toho důvodu, že v polské debatě je to ne zcela ustálený pojem, v polštině se používá pojem „rzeź“, který má další historické konotace).

2. **VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ** (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Text je, stručně řečeno, šitý hodně horkou jehlou, což se projevuje v několika věcech. Tou první je řada formálních nedostatků, absence seznamu literatury, chaotické (popřípadě úplně chybějící) poznámky, což občas komplikuje sledování koncepce práce. V zásadě by se taková práce asi vůbec neměla předkládat, ale to je již autorčino riziko.

Dalším důsledkem úspěchanosti je kolísavý, neustálený charakter práce hned na vstupu. Výběr časového období není vysvětlen s ohledem na to, co mu předcházelo: státní zájem o dějiny, vznik heroicko-martyrologického schématu dějin a jeho spor s tzv. liberálním přístupem (Andrzej Nowak a jeho otázka Jedwabne nebo Westerplatte), historická reflexe polsko-ukrajinského vztahu, kulturní kontext (např. film Wołyń z roku 2016), role IPN. Nejde o to napsat další rozsáhlou práci o tom, co předcházelo, ale udělat jakousi vstupní sumarizaci čili podat state of art, což v práci zcela chybí. Není tu charakteristika historické debaty (Snyder a Motyka jsou důležití, ale nejsou jedini), o existenci práce Sylwie Bobryk se dozvíme kolem poloviny práce, intenzivní kontakty a jednání mezi polskými a ukrajinskými vědci (publikace v jinonické knihovně) nejsou zmíněny, kromě pařížské Kultury byla také literatura tzv. druhého oběhu (polský samizdat) atd. V neposlední řadě stálo za to podívat se do katalogu jinonické knihovny a zjistit, že polsko-ukrajinské nebo blízké problémy byly zpracovány řadou studentů již předtím.

Podobně se velmi těžce propojují teoretické vstupy s jejich aplikací v hlavní kapitole do té míry, že lze pochybovat o smyslu některých poměrně extenzivních pasáží (problém genocidy, debata kolem bystanders apod.), pokud nejsou dotaženy do konce. Metaforicky řečeno, autorka si tu ukousla o hodně víc, než kolik v daném čase zvládal. K tomu se přidávají věcné chyby z nepozornosti, některé dost kuriózní, nejvíc asi komické (v tematickém kontextu práce) je připsání hlavního polského státního svátku (*Narodowe Święto Niepodległości*) na 12. listopadu.

Nutno říct, i když nevím, jestli to mluví ve prospěch nebo neprospěch autorky, že základní linka práce není hloupá a dá se, byť občas obtížně, rekonstruovat, řada koncepčních a interpretačních postřehů je zajímavá, ale jako celek práce spíše selhává a takové dobré dva měsíce jí, ke škodě věci, chybí. Pokud autorka věděla, že je v časové tísní, tak by byla bývala lepší redukováná verze soustředěná výlučně na polsko-ukrajinský problém bez odboček na Jedwabne a další věci. Zvolená strategie vedla k tomu, že tam stejně spousta věcí není, a ty, co v práci jsou, jsou jako celek neuspořádané.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po formální stránce se občas objeví nějaký překlep apod., ale (opět ke škodě autorky) jazyková úroveň textu není špatná a bylo by to vidět, kdyby nebyly špatně jiné věci.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému **Turnitin**, práce je originální.

5. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.): Většinu výhrad jsem zmínil v předchozím textu a jen zopakuji, že tu proti sobě stojí text, který *in spe* mohl být velmi dobrý, a text, který reálně moc dobře nevyšel. Část problému jde na vrub fatální formální podoby práce, část jde na vrub úspěchanosti, a ne zcela zvládnutého širokého záběru, proti tomu ale lze postavit některé části, které jsou napsané celkem dobře; více času mohlo přispět k lepšímu výsledku. Autorka si byla problému vědoma, protože požádala o náhradu původního textu práce v SIS textem novým, nicméně žádost byla zamítnuta na vyšší úrovni než IMS a musíme tedy hodnotit to, co bylo předloženo. Současně ale myslím, že odevzdání druhé verze by stejně asi nevyřešilo některé věcné připomínky.

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Z otázek k zodpovězení:

1. Čím se koncepčně odlišuje polské a ukrajinské stanovisko k volyňským režím, resp. proč se obě strany v zásadě nemohou domluvit?
2. Jak vypadá otázka volyňských reží ve vzájemných vztazích po zahájení ruské agrese proti Ukrajině?

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A-F): Text s výhradami splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, v závislosti na průběhu obhajoby navrhuji **hodnocení C**.

Datum: 2. 9. 2024

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.